

Startdocument

Nieuwbouw De Niervaert Klundert

AANLEIDING EN ACHTERGROND	3
DOEL.....	3
ROL GEMEENTE / PARTIJEN	4
STAPPENPLAN.....	4
OMVANG PROJECT	5
KOSTEN.....	7
LOCATIE EN FASERING	8
AANBESTEDINGSPROCEDURE	8
COMMUNICATIE	10
BELEIDSKADERS	11
KANSEN EN RISICO'S.....	14
WIJZIGING VAN HET STARTDOCUMENT	14
BIJLAGEN	14

Aanleiding en achtergrond

Al een groot aantal jaren loopt de discussie over de toekomst van De Niervaert in Klundert. Uiteindelijk heeft de raad in dit dossier op 14 december 2023 besloten tot nieuwbouw van De Niervaert op de huidige locatie in Klundert. Dit verder uit te werken, door:

- a. Het opstellen van een startdocument, schetsontwerp, voorlopig ontwerp en kostenraming;
- b. Een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen van € 1.275.000;
- c. Deze voorbereidingskosten als onderdeel van de totale investering te activeren.

Met dit besluit is de toekomst van de Niervaert voor de komende 50 jaar gegarandeerd. Dit toekomstperspectief houdt in dat er nieuwbouw van De Niervaert wordt gerealiseerd zonder instructiebad op de huidige locatie. De nieuwbouw van De Niervaert is in dit toekomstperspectief een soberder variant dan de huidige Niervaert en is vooral een voorziening voor de inwoners van Klundert.

Dit perspectief zorgt voor een nu ingeschatte investering van ruim € 12 miljoen en dat resulteert in een verdubbeling van de jaarlijkse lasten. Deze bedragen gelden alleen voor het zwembadgedeelte van De Niervaert. Voor de overige functies, zoals sporthal en zalencentrum, van De Niervaert zijn de verwachte investeringskosten ruim 10 miljoen euro.

Argumenten om hiervoor te kiezen waren:

1. Sluit aan bij gebruikerswens van de gebruikers en inwoners van Klundert.
Synarchis heeft in 2022 een gebruikersonderzoek uitgevoerd waarop de uitwerking van de nieuwbouw Niervaert is gebaseerd. Dit onderzoek is tot stand gekomen in overleg met gebruikers van het complex.

2. Het bestendigt de huidige situatie.

Het openhouden van de Niervaert is in lijn met de huidige situatie van een zwembad aan de noordelijke zijde van de stad.

3. De huidige Niervaert kan mogelijk openblijven in de periode dat de nieuwe accommodatie wordt gerealiseerd. De haalbaarheid hiervan moet nog nader onderzocht worden. Als dit mogelijk is, blijft er altijd een zwembad open en goed toegankelijk in Klundert waar inwoners kunnen zwemmen.

4. Dit perspectief biedt toekomst voor 50 jaar.

Vanuit de exploitant is er veel behoefte aan toekomstperspectief. Dit scenario biedt duidelijkheid voor een periode van 50 jaar. Dit geeft voor de kern en het zwembad perspectief richting de toekomst.

Projectmatige aanpak

Er wordt een apart project opgezet voor de uitwerking van De Niervaert.

Zoals gebruikelijk bij projecten van deze omvang is de eerste stap hiervoor het opstellen van een startdocument, waarin de kaders, achtergrond en planning worden weergegeven. Parallel hieraan worden het Programma van Eisen, het schetsontwerp, voorlopig ontwerp en kostenraming gemaakt.

Voor het uitwerken van het vervolgtraject is een voorbereidingskrediet van € 1.275.000 beschikbaar gesteld. De projectmanager zorgt voor het opzetten van een projectteam, een extern adviesbureau, diverse benodigde onderzoeken en levert eind 2025 een voorlopig ontwerp en kostenraming op. Dit vormt de basis voor een definitief besluit van de gemeenteraad in het eerste kwartaal van 2026. Het definitieve plan wordt dan vastgesteld en het benodigde krediet wordt beschikbaar gesteld.

Doel

- Het doel van het project is om te komen tot nieuwbouw van De Niervaert. Een multifunctioneel gebouw voor beweegonderwijs, binnensport, zwemmen en ontmoeting.
- Het doel van de initiatieffase van het project is om te komen tot:

MOERDIJK

- Een startdocument
- Een projectteam
- Een programma van eisen
- Diverse benodigde onderzoeken
- Een aanbestedingsprocedure
- Een ontwerp
- Een inschrijfbedrag of kostenraming.

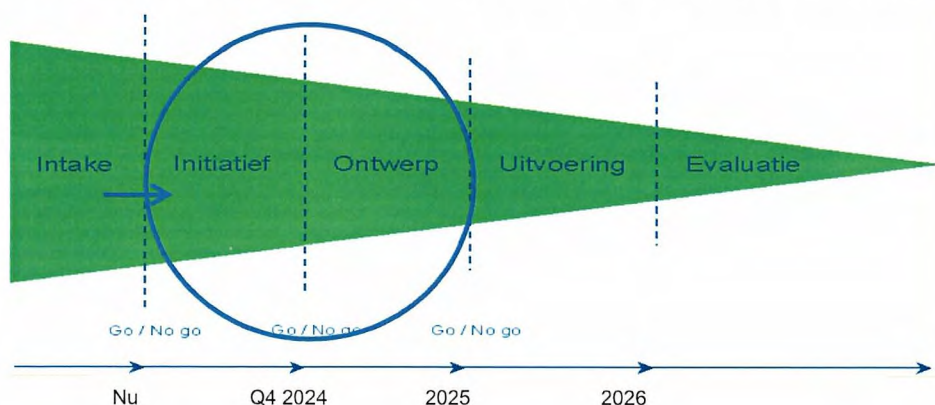
Dit vormt de basis voor een definitief besluit van de gemeenteraad in het eerste kwartaal van 2026. Het ontwerp wordt dan vastgesteld en het benodigde krediet voor de verdere uitwerking en de realisatie wordt beschikbaar gesteld.

Rol gemeente/partijen

De gemeente is eigenaar van het huidige complex alsmede van de grond. De initiatieffase van het project wordt volledig door de gemeente zelf gedragen.

Stappenplan

Het project valt uiteen in vijf projectfasen: intake-, initiatief-, ontwerp-, uitvoerings- en afrondingsfase. Elke fase wordt door een besluit van college en/of raad afgesloten. Nadat een fase is afgesloten, wordt de volgende fase gestart. In dit stadium gaat het om de initiatief- en ontwerpfase.

De opdracht is, om vanaf het begin gelijktijdig te werken aan het maken van dit Startdocument, maar ook te starten met de initiatief- en ontwerpfase. Dit om voortvarend aan de slag te gaan en niet te wachten op separate besluitvorming.

De komende fasen leiden tot een ruimtelijk, financieel en maatschappelijk haalbaar plan, met als producten programma van eisen, een schetsontwerp, een inschrijving voor het ontwerp en de realisatie van de nieuwe Niervaert.

De voorlopige planning op hoofdlijnen is als volgt:

Fase	Activiteit	Besluit	Gereed
Intake	Startdocument	Raad	Q4 2024
Initiatief	Uitwerken van het programma van eisen		Q2-Q3 2024
	Voorbereiding aanbesteding		Q3-Q4 2024
	Aanvullende onderzoeken		Q3-Q4 2024
	Aanbesteding Design and Build		Q1-Q3 2025
	Vaststellen ontwerp en realisatiebudget	Raad	Q1 2026
Ontwerp	Uitwerken ontwerp		Q2-Q3 2026
	Vergunningenprocedure		Q4 2026
	Uitwerken uitvoering gereed ontwerp		Q4 2026
Uitvoering	Voorbereiding realisatie en uitvoering		Q1 2027-Q2 2028
	Oplevering		Q2 2028
	Ingebruikname		Q3 2028
Afronding	Evaluatie	College	Q3-Q4 2028

Omvang project

- Het gaat om de realisatie van een nieuwe Niervaert bestaande uit een sporthal, een zwembad, ontmoetingsruimten en alle bijhorende nevenruimten. Per functie wordt een beschrijving gegeven van de specificaties en de omvang, zoals in december 2023 in uw raad voorlag op basis van het Rapport Toekomstperspectief De Niervaert van adviesbureau Synarchis (16 mei 2022)

Zwembad

- Een wedstrijd bassin van 25 x 15 meter met een beweegbare bodem over de helft van het oppervlak. Een dergelijke omvang is het meest gangbaar als wedstrijd bassin en biedt ook voor de lange(re) termijn mogelijkheden voor wedstrijd zwemmen en/of verenigingsactiviteiten.
- Een recreatie bassin plus peuterbad (vrije vorm) met een wateroppervlak van ongeveer 100 m² en recreatieve elementen als een stroomversnelling en een waterval. Daarnaast is bij de investering rekening gehouden met de aanschaf van een aantal flexibele recreatieve elementen voor kinderen en jeugd, zodat het zwembad tijdens schoolvakanties een meer recreatieve invulling kan krijgen.
- Drie berg ruimten (waaronder één voor vereniging Het Rooie Paerd), van in totaal 75 m².
- Kleedruimten, inclusief voorzieningen voor mindervaliden.

Sporthal

- Een sporthal van 48 x 28 meter, met toestellenberging en volledige sport- en onderwijskundige inventaris en belijning voor een combiveld (korfbal, hockey, handbal, zaalvoetbal), 9 badmintonvelden, 4 volleybalvelden en 3 basketbalvelden).
- Een scheidingswand (2/3 – 1/3) en vier kleedkamers plus kleedkamer voor docenten/scheidsrechters en EHBO-ruimte inclusief voorzieningen mindervaliden.
- Een toeschouwersruimte met 150 zitplaatsen, met bereikbaarheid en toegankelijkheid via een lift voor rolstoelers als deze op de verdieping wordt gesitueerd.
- Een scorebord met schotklok.
- Voorbereiding voor licht, geluid en audiovisuele apparatuur ten behoeve van (sociaal-culturele) uitvoeringen en/of evenementen.

Zalencentrum

- Een grote zaal van ongeveer 300 m², met scheidingswand en barmeubel als uitgiftepunt voor uitvoeringen en evenementen en bergingsruimte van 12 m².

MOERDIJK

- Een kleine zaal van ongeveer 90 m², op te delen in twee afzonderlijke ruimten, voor vergaderingen, trainingen en cursussen.
- Een muziekzaal van ongeveer 145 m² met de juiste akoestiek en geluidsdichtheid voor de aanpalende zalen en de omgeving.
- Een berging voor muziekinstrumenten van ongeveer 35 - 40 m² met brede toegangsdeur voor verplaatsing van de grotere instrumenten, inclusief toegangsdeur naar buiten voor verplaatsing van instrumenten in geval van (avond) uitvoeringen.
- Een biljartruimte van ongeveer 65 m² met twee biljarts.

Ondersteunde horeca

- Een centraal gelegen keuken van ongeveer 30 m² met berging en koel/vriescellen (35 m²).
- Centrale horeca in het complex (in totaal 300 m²), waarbij uitgegaan wordt van twee separate horecaruimten: een sporthoreca en een horecavoorziening met (grand) café uitstraling. In het ontwerp moet duidelijk worden of beide horecavoorzieningen naast elkaar gesitueerd kunnen worden en bij grotere evenementen bij elkaar betrokken kunnen worden. Beide horecapunten moeten een verbinding naar de keuken hebben.
- De sporthoreca moet centraal gesitueerd zijn tussen de sporthal en het zwembad in verband met zichtlijnen en is voorzien van een bar. De tweede horecavoorziening heeft bij voorkeur een korte verbinding naar het zalencentrum, is eveneens voorzien van een bar en kan overdag gebruikt worden als ontmoetingslocatie voor specifieke doelgroepen (onder meer welzijnsactiviteiten van Surplus).

Beachveld

- Een beachveld met afmetingen (40x30 meter), waarvoor een gebruiksovereenkomst tussen de exploitant en Beach Soccer Klundert wordt opgesteld.
- Een buitenterras, grenzend aan het beachveld, van ongeveer 200 m².
- Of en waar deze voorziening terugkomt in het definitieve ontwerp moet nog nader onderzocht worden.

Kantoorruimten en overige voorzieningen

- Centrale hal plus kassafunctie - beheerdersruimte (ongeveer 170 m² in totaal), met bij voorkeur een verbinding naar één van de horecapunten.
- Toiletgroepen (inclusief toiletten voor minder validen) van ongeveer 45 m².
- Kantoorruimten en personeelsruimten voor de exploitant (inclusief pantry, kleedruimte, douche en toilet) van ongeveer 115 m².
- Multifunctionele ruimte – kantoorruimte voor externen van ongeveer 100 m². Eventueel kan bij het ontwerp gekeken worden of ruimten gecombineerd kunnen worden, waardoor mogelijk nog verschuivingen in m² ontstaan (gebruik multifunctionele ruimte voor de ontmoeting, aanpassing van de omvang ten behoeve van één van de ruimten in het zalencentrum).
- Het complex wordt voorzien van bewegwijzering, inclusief pictogrammen (voor laaggeletterden en anderstaligen).

Inmiddels vinden er in het kader van participatie gesprekken plaats met de Klankbordgroep en de grootste gebruikers. Op basis hiervan bestaat de kans dat genoemde uitgangspunten wijzigen binnen de bestaande financiële en ruimtelijke kaders.

Duurzaamheid en energietransitie

Op het gebied van duurzaamheid en energie wordt er gekeken naar een aantal onderdelen:

- Het energiesysteem van de Nieuwbouw De Niervaert*
- De integratie van het energiesysteem met de aangrenzende woonwijk*
- Circulair bouwen (hergebruik, herbruikbaar, hernieuwbaar)
- Ecologie
- Klimaatadaptatie

** Sweco ondersteunt de gemeente Moerdijk in de verkenning van kansrijke energieconcepten, voor het sportcomplex én de aangrenzende woonwijk.*

Bruto vloeroppervlak

Het totale netto vloeroppervlak komt met de faciliteiten uit op ongeveer 4.900 m². De verkeersruimte is afgeleid van het netto vloeroppervlak. Bij de verkeersruimten gaan we uit van een goede toegankelijkheid voor rolstoelgebruikers en rollators. Het bruto vloeroppervlak komt daarmee uit op een kleine 6.000 m² (exclusief het beachveld en het buitenterras), waarvan een deel op de verdieping gerealiseerd kan worden.

Toegankelijkheid

Uiteraard zal het gebouw voldoen aan alle eisen voor wat betreft toegankelijkheid, uitgangspunt is ITS-publiek. De tillift in het zwembad is een belangrijk element. Een belangrijke gebruiker is SOVAK. We zullen met hen hierover in overleg gaan.

Extra wensen

Het kan zijn dat bij het interviewen van gebruikers, de exploitant en de medewerkers van de gemeente voor het programma van eisen er aanvullende wensen komen op het bovengenoemde programma.

Deze mogelijke extra wensen (zoals bijvoorbeeld een glijbaan bij het zwembad) zullen we in beeld brengen qua extra investeringskosten en de gevolgen op de jaarlast (kapitaallasten, energie, onderhoud, enz.).

Zo maken we een "cafetariamodel" dat naast de basis zoals hiervoor genoemd, voorgelegd kan worden aan de raad ter besluitvorming.

Kosten

Voor de werkzaamheden in genoemde fases is door de raad een voorbereidingskrediet van € 1.275.000 beschikbaar gesteld. Hieraan worden de volgende kosten betaald:

- Kosten projectmanager voor begeleiding van het proces
- Kosten ontwerpteam
- Kosten extern adviesbureau voor het aansturen van het ontwerpteam
- Kosten diverse onderzoeken
- Onvoorziene kosten

De te maken kosten lopen vooruit op de latere investering voor de realisatie van de nieuwe Niervaert. Deze voorbereidingskosten moeten als onderdeel van de totale investering worden geactiveerd. Dit betekent dat bij het aanvragen van het volledige investeringskrediet deze reeds gemaakte kosten hierin worden meegenomen en onderdeel zijn van de kapitaallasten die uit de totale investering

voortvloeien. Mocht er door de gemeenteraad besloten worden om niet over te gaan tot het beschikbaar stellen van een krediet voor de daadwerkelijke realisatie, dan zullen de gemaakte

voorbereidingskosten alsnog direct ten laste van het jaarrekeningresultaat moet worden gebracht in het jaar waarin dit besluit genomen wordt.

Het bouwen van de Niervaert op de bestaande locatie is een uitdaging. Het is GEEN optie om de bestaande Niervaert te slopen en op dezelfde locatie een nieuwe Niervaert terug te bouwen. Dit zou betekenen dat Klundert circa 2 jaar geen voorzieningen heeft.

Er moet een oplossing worden gezocht in het gefaseerd bouwen waarbij er altijd een zwem-, sport- en ontmoetingsfunctie beschikbaar is.

De oplossing van de puzzel lijkt te liggen in het terrein van circa 40 x 65 meter waar het beachveld ligt.

Een mogelijke fasering is:

- (Tijdelijk) verplaatsen van het beachveld;
- Bouwen van een nieuwe sporthal (met voorzieningen) op de locatie van het beachveld;
- Slopen van de bestaande sporthal;
- Bouwen van een nieuw zwembad en culturele voorzieningen op de locatie van de huidige sporthal;
- Slopen van het bestaande zwembad;
- Aanleg nieuw beachveld en versterken park op de locatie van het huidige zwembad. Overigens dient nog nader onderzocht te worden of en waar het beachveld daadwerkelijk terugkeert. Er ligt een relatie met het beleidskader buitensport.

Aanbestedingsprocedure

Een dergelijke fasering is niet geschikt voor een traditionele aanbesteding (conform UAV). Het is immers voor een ontwerper niet te doen om te kijken hoe de fasering precies zal verlopen, inclusief het in standhouden van de nutsvoorzieningen, veiligheid op de bouwplaats en het afsluiten van bepaalde gebouwdelen. Vervolgens is het moeilijk voor inschrijvende partijen om op basis van een dergelijk plan een inschatting van kosten en risico's te maken.

Een geïntegreerde aanbestedingsprocedure ligt meer voor de hand (conform UAV-gc). Hierbij vragen we in de gunningsfase aan de inschrijvers een plan van aanpak hoe zij zelf deze puzzel op willen lossen. Zij zijn er dan vervolgens ook zelf verantwoordelijk voor.

Bij deze laatste aanbestedingsmethode zoeken we een consortium van specialisten op basis van randvoorwaarden zoals onder andere:

- Een taakstellend budget
- Het programma van eisen
- De fasering en eis dat er altijd een functionele sporthal, zwembad en ontmoetingsfunctie beschikbaar moet zijn.

MOERDIJK

Dit consortium van specialisten zullen vervolgens op basis van deze randvoorwaarden een nieuwe Niervaert ontwerpen en uiteindelijk gefaseerd gaan realiseren.

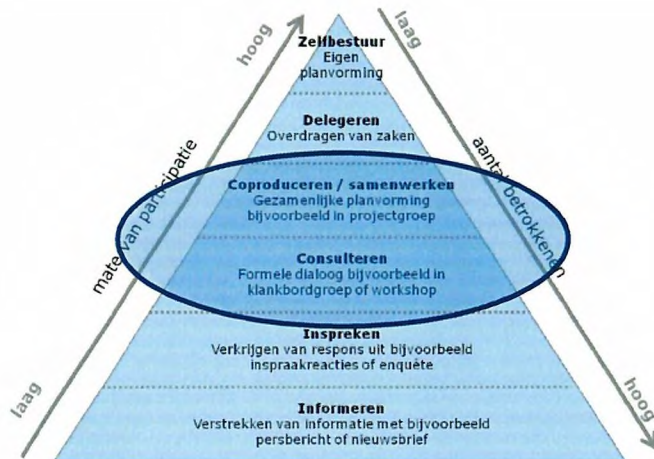
Een dergelijke aanbestedingsvorm (design and build) kent nog andere voordelen:

- Het werkt sneller dan een traditionele aanbesteding
- De aanneemsom is veel eerder in het ontwerpproces bekend
- We kunnen op het juiste moment met een afgesproken bedrag naar de raad. De raad stelt een krediet beschikbaar wat gebaseerd is op feitelijke kosten van de winnende inschrijver en niet op basis van (weer) een raming.
- Er wordt gebruik gemaakt van de kennis en ervaring van marktpartijen. Niet alleen op het gebied van ontwerpen en bouwen van dergelijke voorzieningen, maar ook in het gefaseerd realiseren ervan
- De verantwoordelijkheden en risico's komen meer bij de aannemers te liggen.

Gelet op deze argumenten wordt deze aanbestedingsvorm op dit moment vaak gebruikt in vergelijkbare projecten.

Naast het leggen van de verantwoordelijkheid bij de aannemer heeft deze procedure ook als voordeel dat er wordt aanbesteed op basis van een vast budget, zodat vooraf bekend is dat de inschrijvingen passen binnen het budget. Daarnaast wordt de inschrijvers gevraagd om een schetsontwerp van de nieuwe Niervaert te maken. Dit kan aan de raad worden voorgelegd inclusief de vraag voor het budget voor de verdere uitwerking van het ontwerp en de realisatie. Dit is vroeg in het proces, zodat het gehele ontwerp niet eerst uitgewerkt hoeft te worden. Dit scheelt tijd.

Eén van de nadelen is dat je als opdrachtgever minder invloed hebt op het ontwerp. De marktpartijen maken een ontwerp passend binnen het Programma van Eisen en het budget. Verder kent deze procedure in deze specifieke situatie vooral voordelen.

Participatie en gebiedsgericht werken is binnen de gemeente Moerdijk een speerpunt. Per fase van een project streven we een passende mate van participatie met de verschillende stakeholders na. Voor de initiatieffase worden betrokkenen samengebracht voor de planvorming. Met zowel de Stadstafel als de bestaande Klankbordgroep hebben gesprekken plaatsgevonden.

Gedurende de initiatief- en ontwerpfase wordt de participatie vormgegeven door een specifieke klankbordgroep te initiëren die bestaat uit een kleine vertegenwoordiging van de stadstafel, de klankbordgroep en de grootste gebruikers (verenigingen en onderwijs).

Een goed participatieproces is belangrijk om tot een gedragen en inhoudelijk goed plan voor De Niervaert te komen en draagt bij aan de betrokkenheid van inwoners en andere partijen. Het is belangrijk dat deelnemers vanaf het begin helder hebben welke rol zij in het proces innemen en hoe hun inbreng wordt meegenomen. We streven dan ook naar een transparant en open participatieproces met duidelijkheid over de rol en invloed van de participanten. In de eerste fase wordt afhankelijk van het deelproduct en de doelgroep uitgegaan van inspreken en/of consulteren. Per vervolgfase bepalen we de mate van participatie.

In onderstaande RACI-matrix is aangegeven welke partij op welke wijze bij het project wordt betrokken.

MOERDIJK

RACI-matrix	Projectmanager	Gebruikers	Medewerkers Moerdijk	Exploitant	Klankbordgroep	Stadstafel	Raad	
Startdocument	R		C				A	Responsible
Opstellen programma van eisen	R	C	C	C	C	I		Accountable
Opstellen aanbestedingsstukken	R		C					Consulted
Ontwerp en budget	R	I	C	I	I	I	A	Informed

Toelichting:

Letter	Toelichting
R (Responsible), NL (Verantwoordelijk)	Degene die verantwoordelijk is voor de uitvoering. Verantwoording wordt afgelegd aan de persoon die accountable is.
A (Accountable) NL (Eindverantwoordelijk)	Degene die (eind)verantwoordelijk, bevoegd is en goedkeuring geeft aan het resultaat. Als het erom gaat, moet hij/zij het eindoordeel kunnen vellen, vetorecht hebben. Er is slechts één persoon accountable.
C (Consulted) NL (Geraadpleegd)	Deze persoon geeft (mede) richting aan het resultaat, hij/zij wordt voorafgaand aan beslissingen of acties (verplicht) geraadpleegd. Dit is twee-richtingen communicatie.
I (Informed) NL (Geïnformeerd)	Iemand die geïnformeerd wordt over de beslissingen, over de voortgang, bereikte resultaten, enz. Dit is één-richting communicatie.

De communicatie richting de raad vindt op de geëigende manier plaats via onder andere de halfjaarlijkse rapportage aan de raad. Daarnaast is het de bedoeling om gedurende het proces nog een keer een bijeenkomst met de raad te organiseren om met elkaar te stand van zaken te bespreken.

Beleidskaders (toelichting van geldende kaders)

Onderstaande beleidskaders zijn relevant voor dit project.

- **Omgevingsplan**

Het perceel ligt binnen het Omgevingsplan 'Moerdijk', voorheen bestemmingsplan 'Kern Klundert'. De Niervaert heeft de bestemmingen 'Sport' en 'Water'. Op grond van de bestemming 'Groen' mag binnen het bouwvlak een gebouw worden gerealiseerd. Het bouwvlak mag volledig worden bebouwd met een bouwhoogte van 8 meter. Tevens heeft de locatie een functieaanduiding voor een specifieke vorm van horeca-, vergader- en partycentrum.

- **Omgevingsvisie 2040**

In de omgevingsvisie 2040 is, door de gemeente Moerdijk, aangegeven hoe de gemeente er in 2040 zou moeten zien. De omgevingsvisie gaat uit van 3 kernambities:

1. Versterken van stadse en dorpse leefomgeving
2. Bouwen aan een vitale en gezonde economie
3. Werken aan een groen, duurzaam, veilig en beleefbaar buitengebied.

Voor de nieuwbouw van de Niervaert is het belangrijk om te noemen dat onder punt 1 als

subonderdeel het volgende wordt genoemd: het inzetten op het versterken van de voorzieningen voor onder andere de kern Klundert.

- **Nota Kostenverhaal**

MOERDIJK

De gemeente sloopt, bouwt en houdt het gebouw in eigendom. Nota kostenverhaal is niet van toepassing.

- **Beleidskader Openbare Ruimte voor een startdocument**

Deze is als bijlage I toegevoegd aan dit document.

- **Coalitieakkoord 2022-2026**

Het college heeft in het coalitieakkoord 2022-2026 aangegeven om met realisme naar het voorzieningenniveau te kijken. In het coalitieakkoord staat: "We zijn trots op de meer landelijke kwaliteiten van de kleinere kernen en we kijken met realisme naar de voorzieningen in deze kleinere kernen. We blijven de voorzieningen in de kleine kernen steunen als inwoners ze gebruiken. Maar we durven ook zaken te veranderen als het gebruik te ver terugloopt en kosten onevenredig oplopen."

- **Wet op primair onderwijs**

Het is een wettelijke verplichting voor de gemeente om onderwijshuisvesting voor bewegingsonderwijs te verzorgen voor alle leerlingen (groepen 1 tot en met 8). Door de nieuwbouw van de sporthal blijft bewegingsonderwijs gewaarborgd.

- **Uitvoeringsprogramma 2023-2026 Sportakkoord Moerdijk**

Het Sportakkoord, bijlage 2, is het basisdocument en het uitvoeringsprogramma is een slag specifiek voor de jaren 2023-2026. Het uitvoeringsprogramma is ontstaan uit een samenwerking van sportaanbieders, partners, inwoners en de gemeente. Met betrekking tot accommodaties wordt aangesloten bij de opgave om te verduurzamen. Daarnaast sluiten we aan bij het maatschappelijk accommodatiebeleid, wat momenteel opgesteld wordt.

- **Visie op zwemmen in de gemeente Moerdijk**

Het rapport 'De toekomst van zwemmen in de gemeente Moerdijk' schetst vijf toekomstperspectieven voor het zwemmen in gemeente Moerdijk. Deze varianten zijn tijdens de informatiebijeenkomst van 28 juni 2023 mondeling toegelicht en tijdens de commissievergadering van 14 september 2023 in een discussiestuk voorgelegd. Bij de integrale afweging op basis van de gebruikerswens, van bestending van de huidige situatie en van richtinggevendende signalen vanuit de 3 gemeenteraad heeft het college daarom de voorkeur uitgesproken voor het toekomstperspectief 'Nieuwbouw Niervaert'.

- **Rapport Toekomstperspectief De Niervaert van adviesbureau Synarchis (16 mei 2022)**

De uitkomsten van dit onderzoek vormen de basis voor de basis voor verder uitwerking van de nieuwbouw van de Niervaert:

- **Rapportage Onderzoek toekomst gemeentelijke zwembaden in Moerdijk (19 juni 2023)**

De resultaten van het gebruikersonderzoek door Moventem onder de gebruikers van de zwembaden in de gemeente Moerdijk.

- **Beleidsnotitie gemeenschapshuizen, ontmoetingsfunctie in de kernen**

De raad heeft op 28 september 2023 voor deze beleidsnotitie het volgende vastgesteld:

1. De beleidsnotitie 'Beleid Gemeenschapshuizen, ontmoetingsfunctie in de kernen' vast te stellen.
2. In te stemmen met een uitbreiding van de formatie met 1 fte voor 2 jaar voor een adviseur huisvesting maatschappelijke functies binnen cluster advies sociaal domein, om invulling te kunnen geven aan de implementatiefase van dit beleidskader en overige advisering met
betrekking tot maatschappelijke accommodaties;
3. Voor de uitbreiding van de formatie een bedrag van € 180.000 beschikbaar te stellen voor 2 jaar en te verwerken in een sluitende meerjarenbegroting 2024-2027.

- **Beleidsbegroting 2024-2027**

In de beleidsbegroting staat het volgende:

Bad De Niervaert - Besluitvorming over definitief ontwerp met kredietaanvraag.

Het college heeft op 21 maart 2021 de basisinventarislijst, bijlage 3, primair onderwijs gymaccommodaties vastgesteld.

MOERDIJK

Besluitvorming raad

In december 2023 heeft de raad een besluit over de toekomst van de zwembaden in de gemeente Moerdijk genomen:

- De nieuwbouw van De Niervaert op huidige locatie in Klundert verder uit te werken door het opstellen van een startdocument, ontwerp en kostenraming.
- Een verduurzamings- en exploitatieplan met een perspectief voor 25 jaar voor De Oester in Fijnaart uit te werken.
- Een verduurzamings- en exploitatieplan met een perspectief voor 25 jaar voor De Bosselaar in Zevenbergen uit te werken.
- Een verduurzamings- en exploitatieplan met een perspectief voor 25 jaar voor Ons Bad in Willemstad uit te werken.

Kansen en risico's

Kansen

- Met het in december 2023 door de raad genomen besluit ontstaat de kans om een adequate ontmoetingsfunctie voor de kern Klundert te realiseren waarin zwemmen, sporten, cultuur en ontmoeten centraal staat.
- Met de nieuwbouw kan optimaal worden ingezet op duurzaamheid.

Risico's

- De keuze om op dezelfde plek te bouwen als de huidige leidt tot een uitdaging om zodanig te bouwen dat het huidige voorziening gebruikt kan blijven worden tijdens de realisatie van een nieuw gebouw.
- De keuzes over de accommodatie kan leiden tot teleurstelling bij de stakeholders. (bijvoorbeeld geen glijbaan en/of beachveld).
- Andere ontwikkelingen worden op dezelfde locatie voorzien (o.a. onderwijsontwikkelingen).
- De huidige accommodatie dient op een veilige en verantwoorde manier open te kunnen blijven totdat de nieuwe accommodatie gerealiseerd is.

Wijziging van het startdocument

Een wijziging van het Startdocument is slechts van kracht indien daartoe door de gemeenteraad wordt besloten.

Bijlagen

Bij dit startdocument behoren de volgende bijlagen:

1. Beleidskaders Openbare Ruimte voor een startdocument
2. Uitvoeringsprogramma 2023-2026 Sportakkoord Moerdijk
3. Basisinventaris primair onderwijs

Beleidskaders OR voor het startdocument

Stedelijk water en klimaat

(Programma: Samen aan de slag voor het klimaat in Moerdijk, thema Klimaatadaptatie)

Document: *Paraplunota Leefomgeving
Klimaatstrategie Moerdijk
Focusdocument, Samen naar een groen klimaatrobuuste leefomgeving in 2050 (incl.
Gemeentelijk waterplan)*

Inhoud: - **Paraplunota Leefomgeving, (onderdeel Helder water)**
Belangrijke uitgangspunten zijn:

- o iedereen zijn steentje bijdraagt;
- o water geen gevaar oplevert;
- o het watersysteem geschikt is voor de functies die het moet vervullen;
- o alle elementen van het watersysteem in samenhang worden beschouwd;
- o water een grotere rol krijgt in ruimtelijke ontwikkelingen.

Klimaatstrategie

Het klimaat verandert, ook in Moerdijk. Het wordt warmer, droger, natter en de zeespiegel stijgt. En het gaat sneller dan we denken. De droge zomers van 2018 en 2019 drukken ons met de neus op de feiten.

De uitdaging, de komende decennia, is om klimaatproof te worden en te zorgen dat de maatschappelijke effecten van klimaatverandering ten minste op een acceptabel niveau beheersbaar zijn. In de klimaatstrategie wordt ingegaan op wat nu en de komende jaren de invloed van klimaatverandering op onze gemeente is? Hoe gaan we daarmee om; wat kunnen we als gemeente doen om te zorgen dat de risico's op korte en langere termijn beheersbaar zijn? En wat kunnen onze partners doen en onze inwoners?

De Klimaatstrategie geeft op hoofdlijnen een uitwerking aan de hoofdpoging 'Moerdijk klimaatproof', we schetsen de breedte van de opgave, onze inzet en rol, de uitgangspunten en met wie we hierin zullen samenwerken.

De uitwerking van de visie in een uitvoeringsplan volgt drie strategische lijnen van de Moerdijkse Klimaatdialoog die 30 juni 2020 digitaal werd gevoerd:

- Gezond leef-, werk- en leerklimaat: We beschermen tegen de negatieve effecten van klimaatverandering en bevorderen en nemen initiatief bij de doorontwikkeling naar een gezond leef-, werk- en leerklimaat.
- Klimaat en het productielandschap 2.0: We faciliteren en promoten een transitie naar een nieuwe toekomstgerichte en klimaatbestendig manier van produceren zonder negatieve invloed op de omgeving.
- Samen met de natuur: We herstellen het evenwicht met de natuurwaarden en creëren ruimte voor natuur en biodiversiteit op elke schaal.

Bron: <https://www.moerdijk.nl/Docs/2021/Klimaatstrategie%202021.pdf>

Focusdocument, Samen naar een groen klimaatrobuuste leefomgeving in 2050 (incl. Gemeentelijk waterplan 2024-2027)

De gemeente Moerdijk stuurt samen met de regio, samenwerkingsverband Water en klimaatkring West (WKW) aan op een gelijkmatige opgave en aanpak van de lokale waterketen. Hiervoor is in het

Gemeentelijke Waterprogramma (GWP-Arcadis) een duidelijke gezamenlijke visie en ambitie opgesteld met algemeen geldende leidende principes, die de samenwerking en de aanpak van gezamenlijk opgaven versterken.^[1]

Om extra focus en duiding te geven aan de opgave in de lokale waterketen als gevolg van de in 2021 vastgestelde Klimaatstrategie Moerdijk is voor de opgave in de gemeente Moerdijk een focusdocument opgesteld. Hierin benoemen we concrete maatregelen en uitwerkingsprincipes om onze doelstelling op het gebied van water en klimaat te bereiken. Aanleiding voor deze focus:

- De (beleids)ontwikkelingen op het gebied van klimaatadaptatie om ons heen maken dat we moeten stoppen met het aanpassen van de bodem- en watersituatie bij nieuwe ontwikkelingen: water en bodem worden sturend^[2].
- Wij gaan meer integraal aan de slag in onze openbare ruimte. We gaan de klimaatstrategie en de opgave in het stedelijk waterbeheer uitvoeren in samenhang met de opgave van andere beleidsvelden in de openbare ruimte, wegen en groen, en externe partijen zoals woningbouwcorporaties.
- Door het vaststellen van de klimaatstrategie investeren we al in klimaatrobuuste maatregelen in de gemeente Moerdijk. Zo gaan we op zoek naar de beste manieren om water robuust vast te houden in een kleigemeente als Moerdijk.
- We delen steeds meer onze kennis met (regio-)partners en zetten in op subsidieregelingen. Het is balanceren tussen wat we willen en wat mogelijk is.

^[1] Zie hoofdstuk 3, GWP-Arcadis

^[2] <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2022/11/25/water-en-bodem-sturend>

Wij stoppen met het aanpassen van de bodem- en watersituatie bij nieuwe ontwikkelingen: water en bodem worden sturend. Eeuwenlang hebben we geprobeerd de bodem en watersituatie naar onze hand te zetten, met wisselend succes. Het klimaat is de uitdaging met ons aangegaan. Stevigere maatregelen en duidelijkere keuzes zijn nodig om klimaatverandering en de gevolgen daarvan een goede plek te geven. Water zal steeds zichtbaarder worden in onze openbare en particuliere ruimte en de definities van waterhinder en wateroverlast worden bepalend voor welke maatregelen we wel en niet (meer) nemen.

Het beheersen van waterstromen werkt het beste als je het water laat gaan naar waar het op natuurlijke wijze al heen stroomt. We gaan gebruik maken van de natuurlijke eigenschappen van onze bodem. Door op deze manier nieuwe projecten te ontwerpen wordt water een element wat positief bijdraagt aan de leefomgeving.

Om problemen in de toekomst te voorkomen gaan we voor nieuwe ontwikkelingen in plaats van een projectgebonden advies, uit van een (minimaal) vloerpeil van 0,30 m ten opzichte van het hoogste punt van de weg.

Bron: <https://www.moerdijk.nl/web/Moerdijsite/Inwoners/Duurzaamheid/Water-rondom-mijn-huis-tuin/Gemeentelijk-Waterplan.html>

Analyse:

Er gelden geen bijzondere bovenwettelijke eisen; Het plan moet worden voorzien van voldoende retentie, om te voldoen aan de waterbergingsopgave. Denk hierbij aan het aanleggen van groene daken, wadi's of gelijk functionerende alternatieven, waardoor het water vertraagd naar het watersysteem kan worden afgevoerd.

Helder water (Afvalwater)

Document: **Gemeentelijk waterplan 2024-2027**

- Inhoud: De gemeente Moerdijk streeft naar een duurzame en doelmatige invulling van de rioleringszorg
- Analyse: De huidige panden zijn aangesloten op het bestaande rioleringsstelsel. Bij nieuwbouw is het uitgangspunt dat er een gescheiden stelsel wordt aangelegd wat aan de voorkant wordt ontsloten.

Focus voor de verwerking van hemelwater:

1. Hergebruik

Wij gaan hergebruik stimuleren en aandacht geven aan de mogelijkheden. Van eenvoudig hergebruik (regenton) tot en met het spoelen van toiletten en het gebruik voor het wassen van kleding https://youtu.be/Qep_KWXcWyo. Er zijn veel mogelijkheden maar de aandacht of urgentie hiervoor ontbreekt. Dit vraagt (deels) nationale wetgeving.

2. Bergen en infiltreren

De regen die op een perceel valt wordt daar ook opgeslagen en waar mogelijk terug gegeven aan de ondergrond. De regionaal gemaakte afspraak hierin is en blijft het bergen van 60 mm per m² verharding. Hier gaan we extra aandacht en duiding aan geven deze periode.

3. Afvoeren op sloten of wegen met afwaterfunctie

Dit mag met een maximum van 1mm/m²/h. op deze manier is de berging in 60 uur weer volledig beschikbaar voor de volgende bui.

4. Hemelwaterriolering (bovengronds en daarna pas ondergronds)

Indien aanwezig mag hierop worden afgevoerd volgens ontwerpvoorschriften hemelwaterafvoer in dat gebied. In bestaande gescheiden stelsels zijn de regels anders dan in de afkoppelmaatregelen in de bestaande gemengde rioolstelsels (eventueel met een bijdrage in de waterbank).

5. Nooduitlaat

Voor regenbuien > 60 mm is het noodzakelijk dat regenwater kan overlopen naar een locatie waar het geen schade veroorzaakt. Hier moet in de openbare ruimte naar gezocht worden. Op basis van de Systeemanalyse Stedelijk Water wordt duidelijk waar hierin nog een opgave zit. Het vraagt voornamelijk om afspraken met het waterschap om watergangen die zij in beheer hebben hiervoor te mogen aanpassen en of te benutten.

Verwerking vuilwater:

Aansluiten op nieuwe aansluiting gemengd stelsel in het verlengde van het bestaande stelsel. In de volgende fase zal er een rioleringsplan worden opgesteld.

Bron: <https://www.moerdijk.nl/web/Moerdijsite/Inwoners/Duurzaamheid/Water-rondom-mijn-huis-tuin/Gemeentelijk-Waterplan.html>

Gevarieerde natuur

Document: Paraplunota Leefomgeving
Groenstructuurplan
Klimaatstrategie Moerdijk

Inhoud: Biodiversiteit is een belangrijke graadmeter voor de kwaliteit van de natuur en onze leefomgeving. Hoe hoger de biodiversiteit, des te hoger de belevingswaarde van het stedelijke groen, natuur en het landschap. Het groen in de openbare ruimte krijgt diverse functies. Het zorgt voor samenhang en geeft identiteit aan de wijk. Groen wordt gebruikt om zich te kunnen oriënteren, zorgt voor natuurbeleving, beleving van de seizoenen, versterken van de biodiversiteit en biedt ruimte voor flora en fauna om zich te vestigen. Het groen dient van hoogwaardige kwaliteit te zijn waarbij het toekomstig beheer evenzo belangrijk is als de aanleg. Geef groen ruimte zowel bovengronds als ondergronds.

Analyse: Een gevarieerde groen omlijsting van deze ontwikkeling is noodzakelijk voor het realiseren van een gevarieerde natuur en goede kwalitatieve leefomgeving. De aanwezigheid van groen in de directe leefomgeving is belangrijk voor een gezonde leefomgeving. Het hanteren van de richtlijn 3-30-300 is een must.

Wensen en voorwaarden

Opbouw en invulling van het plangebied voor een ambitieuze biodiversiteit

- In de basis natuurinclusief bouwen, wat zijn de potenties van dit gebied: in beeld te brengen met een quickscan. In elk geval aandacht voor:
 - Vleermuizen
 - Huismus
 - (Gier)zwaluw
- Belangrijk zijn aaneengesloten groene structuren met een gevarieerde inrichting. Hierbij dient rekening gehouden te worden met diversiteit, maar ook is de beschikbare ruimte (boven en ondergronds) van groot belang. Wat is het wenselijke toekomstbeeld en hoe staat dit in verhouding met bijvoorbeeld andere duurzame maatregelen zoals zonnepanelen.

Vanuit de klimaatstrategie wordt er op een andere wijze gekeken naar de groene invulling van onze openbare ruimte. Het Groenstructuurplan 2017 is momenteel nog van kracht, maar moet hierop herzien worden. De basis van waaruit het plan wordt opgesteld is gelegen in de paraplunota Leefomgeving. De wens voor ruimte voor openbaar groen, de noodzaak tot biodiversiteit en een goede beheersbaarheid zullen bouwstenen zijn voor de herziening. Met nieuwe inzichten vanuit onze klimaatopgave en de basis vanuit het Groenstructuurplan zal invulling gegeven moeten worden aan dit plan.

Gelet op de nieuwe schets van de buitenruimte; geen bomen direct tussen parkeerplaatsen maar in plantvakken van voldoende ruimte en onderbeplanting. Verspreid over de ruimte om zo voor voldoende schaduwwerking te zorgen (tegengaan hittestress). Bomenaantal dient gelijk of met minimaal 80 % terug gebracht te worden.

Woonomgeving (verkeer)

Document: Paraplunota Maatschappij

Inhoud: Bij de inrichting van de openbare (verkeers)ruimte dient uitgegaan te worden van de in het plan vastgestelde categorisering van wegen en bijbehorende maximumsnelheden en rekening gehouden te worden met de verwachte verkeersintensiteiten.

Analyse: Voor het inrichten van de verkeersinfrastructuur is het Handboek Aanbevelingen Stedelijke Verkeers- en Vervoersvoorzieningen (ASVV) 2021 van toepassing.

Woonomgeving (parkeren)

Document: Beleidsregels Parkeerbeleid 2021 Gemeente Moerdijk en Beleidsregels Nota Parkeernormen 2021 Gemeente Moerdijk

Inhoud: Voor de bepaling van de te realiseren parkeercapaciteit zijn de Beleidsregels Parkeerbeleid 2021 Gemeente Moerdijk en Beleidsregels Nota Parkeernormen 2021 Gemeente Moerdijk van toepassing.

Analyse: Bij de vaststelling van de parkeerbalans wordt er uitgegaan van de beleidsregels van 2021. Bij de vaststelling van de parkeerbalans kan het zijn dat er dan actuelere regels van kracht zijn. In dat geval zal een motivatie worden toegevoegd in welke mate inhoudelijk van de nieuwere beleidsregels wordt afgeweken

Openbare ruimte

Document: Handboek inrichting openbare ruimte (HIOR)

Inhoud: Voor de technische doorvertaling richting uitvoering is de HIOR van belang. We weten dat deze basis het komende jaar/jaren uitgebreid zal worden met nieuwe input vanuit de gedacht de ambitie van vandaag is de standaard voor de openbare ruimte van morgen. Uitgangspunt is ruimte voor openbare ruimte.

Dit vraagt om flexibiliteit, om verder in het proces tot definitievere keuzes en afspraken te komen.

UITVOERINGSPROGRAMMA

SPORTAKKOORD MOERDIJK 2023-2026

WARMING UP

Op 19 februari 2020 is het Sportakkoord Moerdijk ondertekend met vele sportaanbieders, partners, inwoners en de gemeente Moerdijk. Inmiddels zijn we ruim drie jaar verder. Een periode waarin we te maken hebben gehad met COVID-19, waardoor de uitvoering van het Sportakkoord een ander karakter kreeg. De werkgroepen zijn – veelal online – aan de slag gegaan. Inmiddels zijn er 15 projecten opgezet en uitgevoerd en hebben er meer dan 30 verschillende sportaanbieders gebruik gemaakt van het Sportakkoord. **Een mooi resultaat van een eerste periode!**

DE TACTIEK

We hebben geconstateerd dat de thema's van de werkgroepen nog steeds actueel zijn en dat er voldoende ruimte is voor goede ideeën. Daarom is een nieuw Sportakkoord niet nodig. Wel zien we dat een aantal thema's actueel zijn bij de sportaanbieders en in de samenleving, zoals nieuwkomers, duurzaamheid, vrijwilligers en de doelgroep 65+. Dit wordt onze tactiek in de periode 2023-2026, oftewel het uitvoeringsprogramma:

Werkgroep Sport en Bewegen voor iedereen

1

Inclusief sporten: we willen zoveel mogelijk inwoners aan het bewegen krijgen, van jong tot oud, ook de inwoners met een fysieke of mentale beperking of met minder financiële mogelijkheden.

2

Nieuwkomers: deze doelgroep wordt komende jaren steeds groter en we gaan onderzoeken hoe we deze doelgroep kunnen laten aansluiten bij het sportaanbod in de gemeente.

3

Onderwijs: we onderzoeken hoe we de jeugd nog meer kunnen stimuleren om te gaan sporten, in samenwerking met sportaanbieders en het onderwijs.

Werkgroep Duurzame Sportinfrastructuur

1

Duurzame sportaccommodaties: we maken plannen om sportverenigingen te ondersteunen bij het verduurzamen van hun accommodatie in de vorm van kennis, 'handjes' en budget.

2

Toekomstbestendige accommodaties: er komt een nieuw Buitensport- en Maatschappelijk accommodatiebeleid en waar mogelijk sluiten we hier met het Sportakkoord op aan.

Werkgroep Vitale Sportaanbieders

1

Vrijwilligers: veel sportverenigingen hebben zorgen over hun vrijwilligersbestand. We blijven plannen maken om sportverenigingen te ondersteunen, waaronder met de tool 'Taakie'.

2

Eén aanspreekpunt: er komt veel af op de sportaanbieders. De Verenigingsondersteuner van meer Moerdijk is het eerste aanspreekpunt voor alle vragen die spelen bij de sportaanbieder.

3

Het 'fundament' op orde: naast het thema vrijwilligers blijven we ook werken aan thema's zoals ledenwerving, financiën en bestuurlijke vraagstukken, zodat de sportaanbieders vitaal worden en blijven.

Werkgroep Veilig en Gezond

1
Sociale Veiligheid: we streven een sociale veilige sport na, waarin respect is voor elkaar. We ontwikkelen een programma waarin aandacht, training en opleiding is voor onder andere VOG's, vertrouwenscontactpersonen, de gedragscode Sport en pedagogische vaardigheden.

2
Gezonde leefstijl: sporten is gezond en daar hoort ook een gezonde sportomgeving bij. We onderzoeken samen met de GGD hoe we zoveel mogelijk sportaccommodaties rookvrij kunnen maken en sportaanbieders kunnen ondersteunen bij gezonde eet- en drinkkeuzes tijdens en na het sporten (zoals gezonde sportkantine en geen alcohol onder de 18 jaar).

3
Doelgroep 65+: we zetten in op een leven lang sporten. De doelgroep 65+ wordt steeds groter. We proberen sportaanbieders te stimuleren ook aanbod te creëren voor deze doelgroep en combineren dit met een fittest, beweegprogramma of cursus valpreventie.

Stuurgroep Samen-werken

1
Vergroten van zichtbaarheid: we maken een communicatieplan om informatie en good practices rondom het Sportakkoord nog beter te delen, zodat sportaanbieders, inwoners en partners weten wat het Sportakkoord voor hen kan betekenen en hoe zij iets kunnen betekenen voor de sport in de gemeente Moerdijk.

2
Samen leren: we brengen sportaanbieders, inwoners en partners samen rondom een thema in het kader van kennis uitwisselen/vergroten en netwerken (bijvoorbeeld sportcafé's).

BASISOPSTELLING

In de basis werken we met werkgroepen. Hier worden de plannen gemaakt en vervolgens voorgelegd aan de Stuurgroep. Voldoende input vanuit partijen is hierbij van groot belang! Ook als je niet vast in een werkgroep zit kun je een idee of plan indienen via de coördinatoren van de desbetreffende werkgroep. De Stuurgroep kijkt of de plannen voldoen aan de kaders van het Sportakkoord Moerdijk. De Stuurgroep bestaat uit de coördinatoren van de werkgroepen en de gemeente Moerdijk. De Verenigingsondersteuner van meer Moerdijk, Jeroen Strootman, is eerste aanspreekpunt voor het Sportakkoord Moerdijk.

GEEF DE PERFECTE VOORZET!

Heb jij na het lezen van bovenstaande info een goed idee of wil je onderdeel zijn van een werkgroep? Heb jij een tof project in gedachten of wil je een bepaalde cursus aanvragen?

Kortom, heb jij de perfecte voorzet in huis? Zelfs als je geen interesse hebt om bij één van de werkgroepen aan te sluiten, zijn jouw voorzetjes van harte welkom. Voel je vrij om contact op te nemen met Jeroen Strootman via

jeroen.strootman@senw-moerdijk.nl

Samen zorgen we er voor dat zoveel mogelijk mensen in beweging komen en blijven, de weg naar de sportaanbieders kunnen vinden en dat de sportaanbieders vitaal blijven!

Sportinventaris

= De gewenste inventaris is opgesteld door vakgroep gymleraren van Stichting De Waarden d.d 12-09-2019 + aangevuld Stg. OOWB.

1. Vaste toestellen:	Primair onderwijs (aantal)	gewenst #	De keuze voor een zaal/hal van 7 of 9 meter hoogte in plaats van 5,5 meter, kan een kostenpost opleveren om zwaaijpuntverlaging aan te brengen. Deze kostenpost ontstaat ten gevolge van de bouwkundige keuzes. Deze kosten kunnen in de duizenden euro's lopen. Deze kosten dienen dus niet te worden toegeschreven aan het beschikbare budget vanuit de vergoeding voor de eerste inrichting met onderwijsleerpakket of meubilair voor een lokaal bewegingsonderwijs.
1.1 Plafondvoorzieningen			
• Elektrische plafondunits* (20jr)	6 stellen	6	* Stroompunten voor de elektrische plafondunits dienen opgenomen te worden in het bouwbudget.
• Klimtouwinstallatie** (20jr)	1	1	** Bij klimtouwinstallaties kan ook gekozen worden voor bijvoorbeeld twee installaties met vier touwen. Kosten hierin verschillen.
1.1.1 Accessoires plafondvoorzieningen			
• Klimtouwen (10jr)	8	8	
• Turnringen*** (15jr)	4 stellen	4	
• Zitschotels (20jr)	2	4	
• Trapezestok (20jr)	4	4	
1.1.2 Themabudget accessoires plafondvoorzieningen			
• Naar invulling gebruikers (b.v. Klimraam/touw ladder/ schommel inclusief opbergmogelijkheden) (10jr)	-	Touw ladder 2 klimtouwraam 1	
1.2. Wandvoorzieningen			
• Klimrek (20jr)	1	1	
• Basket oefeninstallaties (in hoogte verstelbaar)* (20jr)	4	4	* Bordmaat (90*120 cm). Indien voor verenigingsgebruik meer/grotere installaties nodig zijn dient deze post bekostigd te worden uit budget voor Sport.
• Schuifprofiel met bevestigingspunten & spansysteem (25jr)	4	4	
1.3 Grondvoorzieningen			
• Grondpotten (30jr)	6	6	
• Vloerbevestigingspunten (30jr)	8	8	
• Spanband (10jr)	8	8	
• Deksellichter (5jr)	1	1	
1.3.1 Themabudget wand/grondvoorzieningen			
• Naar invulling gebruikers (b.v. (extra) klimrek/ duikelrekstokcombinatie** (25jr))	-	2x (rekstokinst.)	** Bestaande uit drie of vier zuilen van 260 cm en opbergsysteem, twee keer rekstok en opbergsysteem. Een duikelrekstokcombinatie kan ook door middel van een rekstok tussen combiframes of ophanging in variastellen en inhaken van de verstelbare spanbanden in vloerbevestigingspunten gerealiseerd worden.
2. Verplaatsbare toestellen	Primair onderwijs (aantal)	gewenst #	
2.1 Spring-, steun- en balanceertoestellen			
• Springplank (10jr)	2	2	
• Springplank junior (10jr)	1	1	

• Minitrampoline of plankoline/ergotramp (10jr)	1	1	
• Minitrampoline of plankoline/ergotramp (10jr)	1	1	
• Springkast (15jr)	2	2	
2.1.1 Toebehoren voor spring-, steun- en balanceertoestellen			
• Ladder (15jr)	1	1	
• Glijbaan (15jr)	1	1	
• Duikelstang (voor b.v. tussen combiframe) (15jr)	1	1	
2.1.2 Overig			
• Turnbank met evenwichtslat*(15jr)	6	6	* Er kan gekozen worden voor evenwichtslatten met verschillende breedtes. Er kan ook gekozen worden om een deel van de banken te vervangen door boardingelementen. Bijvoorbeeld vier banden en acht boardingelementen.
2.1.3 Themabudget steun- en balanceertoestellen			
• Steuntoestellen; naar invulling gebruikers (b.v. methodische hulpblokken, combiframes incl. sprinkastdek, bok) (15jr)	-	2 combiframes	
• Balanceermateriaal; naar invulling gebruikers (b.v. slackline, eenwieler, balanceerbal, pedalo's, skateboard etc.) (8jr)	-	1 slackline, 1 pedalo, 6 skateboards	
2.2 Landingsvlakken			
• Lange turnmat (min. 5 meter) (10jr)	2	2 * of 1*	* Voorkeur voor 2 lange matten van 5 meter. Dan ook 2 wagens voor lange matten, zie volgende pagina 14. Als bergruimte alleen geschikt is voor 1 wagen dan 1 lange turnmat van 10 meter en 1 wagen voor lange matten, zie volgende pagina 14.
• Turnmatje incl. hechtstroken (8jr)	12	12	
• Landingsmat (8jr)	2	2	
• Zachte dempingsmat (8jr): Spottermat 200x100x12cm	n.v.t	2	
2.3 Multifunctionele spelnetten			
• Lengtenet (5jr)	n.v.t	1	
• Breedtenet (5jr)	1	1	
• Spelnet 1/3 zaal (b.v. badmintonnet/minivolleybalnet) (5jr)	3	3	
2.4 Themabudget spelmaterialen			
• Naar invulling gebruikers (b.v. korfbalpalen + korf, tchoekbalframe + net, tafeltennistafel + net, voetbal/hockeydoel klein + net, honkbalpalen) (10-20jr)	-	2 x hockeydoel, 2 x tsjoekbalframe, 2 x korfbalpalen+korven	
2.5 Bergings- en transportmateriaal			

• Mattenwagen 12 turnmatten (25jr)	1	1	
• Wagen landingsmatten (25jr)	1	1	
• Wagen lange matten (25jr)	1	2* of 1*	* Bij 2 lange matten van 5 meter ook 2 wagens, maar bij 1 lange mat van 10 meter dan 1 wagen (zie vorige pagina 13).
2.6 Themabudget zelfverdediging, bewegen op muziek en innovatie			
• Zelfverdediging; naar invulling gebruikers (b.v. judomatten, bokshandschoenen, trap/stootkussens) (10jr)	n.v.t.	20 judojassen	
• Bewegen op muziek; naar invulling gebruikers (b.v. muziekinstallatie, steps, percussieset, tamboerijn) (10jr)	-	1 bluetooth powerbox	
• Innovatie verplaatsbare toestellen; naar invulling gebruikers (b.v. crossfit, bootcamp etc.) (10jr)	-		
3. Onderwijsleerpakketten	Primair onderwijs (aantal)	gewenst #	
3.1 Themabudget onderwijsleerpakketten			
• Naar invulling gebruiker (5jr)	-		
4. Totaal	Primair onderwijs (aantal)	gewenst #	Eventuele projectbegeleiding, voormontage, vracht- en montagekosten zijn niet opgenomen in de kosten. Hiervoor moet rekening gehouden worden met een verhoging van ongeveer 5% van de aanschafkosten van een complete basisinventaris. Als jaarbudget wordt geadviseerd 8% van het inrichtingsbudget van nieuwbouw te reserveren. Hierdoor kan de inrichting op peil gehouden worden.
1. Vaste materialen			
2. Verplaatsbare materialen			
3. Onderwijsleerpakketten	-		
4. Totaal			

Klein speelmateriaal

= De gewenste inventaris is opgesteld door vakgroep gymleraren van Stichting De Waarden d.d 12-09-2019 + aangevuld Stg. OOWB.

3. Onderwijsleerpakketten VOORBEELD!	gewenst #	ADVIES VAKGROEP IS EEN STRUCTUREEL OVERLEG VAKGROEP / GEMEENTE MINIMAAL EENS PER JAAR OP TE NEMEN IN HET KADER VAN AFSTEMMING/COMMUNICATIE
3.1 Ballen*		* Van de verschillende soorten ballen zijn ook 'mini' of 'zachte' of andere varianten beschikbaar. Bepaal op basis van doelgroep, onderwijsmethode en vakwerkplan welke varianten het meest geschikt zijn.
• Basketbal	10	
• Volleybal	10	
• Zaalvoetbal	2	
• Buitenvoetbal	0	
• Handbal	4	
• Korfbal	0	
• Rugbybal	4	ADVIES VAKGROEP IS EEN JAARLIJKS STRUCTUREEL BEDRAG OP TE NEMEN VOOR VERNIEUWING / ONTWIKKELING / VERANDERING € 1.000,00
• Hockeybal (no-bounce)	12	
• Gatenbal	20	
• Tennisbal	30	
• Tafeltennisbal (per 6)	0	
• Speelbal Dodgebal Nexan	10	ADVIES VAKGROEP IS EEN JAARLIJKS STRUCTUREEL BEDRAG OP TE NEMEN VOOR VERNIEUWING / ONTWIKKELING / VERANDERING € 1.000,00
• Foambal met huid Ø 21 / Ø 15	6 / 4	
• Speelbal (airbal Ø 21)	6	ADVIES VAKGROEP IS EEN JAARLIJKS STRUCTUREEL BEDRAG OP TE NEMEN VOOR VERNIEUWING / ONTWIKKELING / VERANDERING € 1.000,00
• Medicinebal 3 kilo	2	
• Binnenstootkogel	6	
3.2 Handgereedschap/Slagmateriaal		
• Squashracket (verschillende steellengte)		
• Tenniseracket (steellengte 58,5)	12	
• Badmintonracket lange steel	8	
• Badmintonracket halve steel	8	
• Badmintonracket steel (alleen handvat)	4	
• Tafeltennisbat	0	
• Unihockeystick (geel/rood)	set	
• Slagknuppel	6	ADVIES VAKGROEP IS EEN JAARLIJKS STRUCTUREEL BEDRAG OP TE NEMEN VOOR VERNIEUWING / ONTWIKKELING / VERANDERING € 1.000,00
• Slagplank	4	
• Estafetteestokje	6	
• Frisbee	8 (foam, origineel)	
• Springtouw	1	
• Springtouwje diverse kleuren	20	
• Stok (1 meter) hout	25	
• Trektouw	1	
• Hoepels diverse kleuren	30	
• Pittenzakjes (set van 6 stuks)	30	
• Kunststof spelblokken hout	30	
• Bouncebalset	1 set	
• Beachbalset		
• Werpringen (lucht gevuld)	20	
• Jongleermateriaal	0	
3.3 Afbaken-/markeringsmateriaal		

• Afbaken-/mark.bol (set 40 stuks)	0	
• Honken (set)	1 set	
• Markeerschijf (rubberen markeerdots)	10 stuks	
• Partijlint (2 verschillende kleuren)	30	
• Pilon 35 cm	10	ADVIES VAKGROEP IS EEN JAARLIJKS STRUCTUREEL BEDRAG OP TE NEMEN VOOR VERNIEUWING / ONTWIKKELING / VERANDERING € 1.000,00
• Pilon 20 cm	10	
3.4 Diversen		
• Shuttles (koker)	4	
• Toverkoord	2	
• Elastische band	2	
• Hoogspringkoord	1	
• Zandloperset	set	
• Tijdelijke belijning	10 stuks	
• Meetlint	1	
• Scoreboard	2	
• Ballenpomp (elektrisch)	1	
• Ballenwagen	1	
• Opbergboxen/materiaalkast	2	
• Berging hoepels	1	
• Whiteboard 120x80	1	
• Magnesiumbak	1	
• Handfluit	2	